

Vozáry Viktória

Emlékképek a Teleki térről

Újra elfogott valami különös érzés, amikor a Teleki térre értem. Csak álltam ott a romok halmán, kerestem a régi piac még fellelhető maradványait. Temető volt ez; egy régi világ sírhantja. Az emberek érzéketlenül léptek át az antik relikviákon, hontanok guberáltak a szemétsírok tetején, alkoholisták itták el maradék boldogságukat. A parkban igénytelenül aludtak a munkakerülők. Közöny a házfalakon, az utcákon, a munkába siető ismeretlen emberek arcán.

Nem értem az ittenieket... Naponta bukdácsolnak keresztül a múlt romjain, miközben lelkük mélyén egy új, tiszta és modern világot álmodnak maguknak. Álom csak az egész vagy csak a reményteljes várakozás fáradt el bennük? Undorral élnek.

Még mindig szorongatom a festményt – vinni kéne. Megkésett portré, tükörképe annak a helynek, amit annyira szeretek. Valahova felakasztják majd; mállott falon, két törött cseréptányér közé. A félhomályba. Nem fogják csodálni, tudom. De szeretik majd, mint a régi családi mítoszokat, amelyek szájhagyomány útját járják.

Én nem láttam soha a Telekit pusztulni...

Hangulatos kis boltok zsalugáterei nyitották ki szemüket hajnaltájt, cselédek osontak kis utcákon, piros lámpák oltották villanyukat, a piac folyton zsi bongott. Koszos kötények alatt cserélődtek a csereáruk éjjel-nappal. Szaftos pletykák terjengtek akár a kolera, a pénztárcák elegáns konflisokon utaztak. Már járt az omnibusz is, iskolakerülők potyáztak rajta. Szegényes bérlakások egyszerű örömkönyvei; jól megfér az ember és a tisztelet.

A síneken sikongva áll meg az öreg villamos. Ismerősek ezek a lépcsőházi hangulatok a világháborúról. Három lépcsőforduló és a kép otthonra talál. Fejek bukannak ki a sötétből, a folyosón egy cipész kalapálja a cipőtalpakat.

Szerettem a nagymamát. Szerettem az idegent, aki szívében soha nem volt idegen. Aki az almás pitébe sütötte bele gyerekkora gondtalanságát, és a lázadó ifjúságnak gondosan csomagolta útravalónak a szeretetét. Ki tudja, mióta lakott már itt; soha nem kérdeztem. Számomra nem létezett semmi új, minden maradt az örökkévalóságban. A kedves nagymama is... Alázattal fogadta a hálás ecsetvonásokat, talán érzi is benne gondosan titkolt tiszteletemet. „Íme, az utókor emlékezete!”

A lakásból már rég elköltözött Idő, csak a lakók váltják benne egymást. Az este régi meséket vetít a falakra.

Koszos munkások tértek haza megfáradtan, kint fiákerek zaja tompult. Mészze éjszakai fényeket villantottak a lámpaőrök. A garzonban, kályhák melegénél

kuporogtak a gyerekek. Terítették az otthon melegét, lefekvéshez nyújtóztak a dunnák. Valahol pöttös bögréből itták a forró macikávét, a földszinten rendületlenül lapátolták a szenet. A kispolgári élet boldogsága dobogott az elalvó családok szívében.

És a reggel?

Csak az unoka látja, hogy mire veti fényét a reggeli nap. Látja a romokat, a mocskos galacsinokat a padka mentén. Látja, a legyőzött polgár létezni nem akarását, a kilátástalan rom-erdőket. Már menekülni szeretne: „csak el innen!”

Nincs tovább emlékezés, senki nem lát semmit. Csak néz előre. Csikorogva indul tovább szokásos útján az öreg villamos is...